

Habosított semmi

Pakui Hardware:
A megszokás szülöttei

LÁSZLÓ LAURA

Trafó Galéria, 2017. IX. 18. – 2018. I. 8.

Egy kétnyelvű ars poetica, egy robosztus katalógus és néhány hálózást ábrázoló szórólap őrzi mostanság a Trafó Galéria bejáratát, talán épp azért, hogy ne váljon rögtön kijárattá a frissen belépő gyanútlanoknak. Körülnézve a szilikonba kevert chiamagok, forgómotorok és benzineskannák között, a Pakui Hardware művészdúó (Neringa Cerniauskaite és Ugnius Gelguda) érezte is, hogy ide bizony elkél a „szöveges kontent”. De úgy tűnik, szeretnek is beszélni, talán jobban, mint bármi mást. Először idén márciusban jártak a Trafóban, és a *For Subjects with Perfect Knees* című performanszuk is inkább monológ volt arról a paradoxonról, hogy miközben a technológia adta kényelem folytán izmainkat mind kevésbé használjuk, mégis a kigyúrt, fehérjeperonnal táplált test kultusza tombol.

PAKUI HARDWARE: *A megszokás szülöttei*, 2017, EXILE Gallery, Berlin (részlet)

PAKUI HARDWARE: *A megszokás szülöttei*, 2017, SIC, Helsinki (részlet)

A kényes társadalmi kérdéseket elvileg konzekvensen örökítik tovább *A megszokás szülötteire* (Creatures of Habit) is – az első látásra megfejthetetlen „szimbolikát” használó fiatalok egy videóban el is árulják, hogy tudatosan építenek 2014-től datálható múltjukra. S ha ez így van, akkor a test révén máris kapunk egy kapaszkodót új kreatúráikhoz. Például az organikus és a szintetikus oppozícióját, vagyis egy nagy adag nosztalgiát – ki hinné, hogy a szürke műanyagba (sátrakba?) burkolt hengeres vasrácsokban humánnum bújik meg? Úgy fest, hogy itt az ember hiányáról vagy az emberről beszélnek a diszfunkciónak tűnő gépek, melyekben olykor öncélúan forog egy fröccsöntött rózsaszín műanyag, mintha csak egy szalonnasütést imitálna az energiatakarékos égő melegében, vagy a cipzárás kabátszerűségbe rejtett szerkezetek, melyeket vezetékek kötnek a legközelebbi konnektorokhoz – csak tudnánk, miért.

Elbizonytalanító ez az „önmagáért-valóság”, e piciny térben is elveszettségérzetet kelt a rendszer átláthatatlansága, bár a valóság a dadaista Hugo Ball megfogalmazásában persze egyébként is „habosított semmi”. De ezt látjuk-e itt viszont? Ahogyan Theo van Doesburgtól már tudjuk, aki egy tehenet vezetett le értelmezhetetlennek tűnő színes téglalapjaiból, szerencsére nem létezik teljes absztrakció. A látogatóknál sokszor magasabb „lények” között lépkedve (mely gesztussal a fenséges érzetét célozták az alkotók), az lehet az érzésünk, hogy ebbe a szilikonnal feltöltött absztrakcióba nem igazán lehet mást „belelátni”, mint az embert, hol csuklyában, hol meggörnyedve, hol a földön kúszva, egyszerűen: a technológia értelmetlen tárgyaiba csavarodva. Közben persze igyekszünk átlépni a padlón tekerő zsinórokon, bár az ilyen kiállításokon, ahol esetlegesnek tűnő elrendezésben mutatkoznak az esetlegesnek tűnő tárgyak, talán indokolatlan ez az elővigyázatosság, az a „szakrális áhítat”;

miszerint a „művészet templomában” járnánk, hiszen itt állhatna minden másképpen is. Akár le is kapcsolhatnánk a villanyt, mivel a perceptualitás pusztán gesztusértékű: a domináló konceptualitás mindent eltestetlennít, s így különösen humoros hatást kelt a „hagyományos,” esztétikumot kereső nézői habitus megjelenése a kiállítóterben, vagy az olyan felvétel, amelyben sejtelmesen hosszú plánok pásztázzák végig a fáradt műanyag csöveket és kannákat.¹

Persze mindennek megvan a maga „jelentése”: a véletlenszerűség mint rendezőelv például itt mitológiai eredetű (már a páros művészneve is a hawaii mitológiát idézi, a névadó hatszor került meg Oahu szigetét), Epimétheusz feledékenységére utal, aki „meztelenül” és védtelenül hagyta az embereket, amit végül Prométheusz kompenzált a tűz megszerzésével. A technika egy fatális esetlegesség szüleménye, amely mára már a legalapvetőbb tevékenységeinket is meghatározza, sőt helyettesít minket, és elveszi a munkánkat – így szól legalábbis az installációt megalapozó melankolikus alaptörténet.

De hogy kerül ide a chiamag? Lehetne akár avokádókrém is, hiszen a trendi „szuperételeket” reprezentálja, mellyel a gép előtt ülve korunk gyermeke tömi magát. Az alkotók számára egyébként nem ismeretlen a „gasztro-nómia”, egy bécsi kiállításukon a vanilinpört is felhasználták kedvenc paradoxonuk, a természetes vs. mesterséges témakörében (*Vanilla Eyes*, MUMOK, 2016). Szilikonba „sütött”

magvak – ez lenne eszerint a modern ember allegóriája, aki elveszett az organikus és a szintetikus között valahol félúton. Maradhat azonban hiányérzetünk ott, ahol túl könnyen megy a jelolvasás, ami ennyire egyszerűen lefordítható: e banális tárgyak kuszaságában persze szükségünk van a sorvezetőre, s hihetünk olykor Carlo Carrának is, aki szerint „a közönséges dolgok tárják fel az egyszerűség azon formáit, amelyek a lét magasabb állapotáról szólnak nekünk, márpedig mindenestől ebben rejlik a művészet fenséges titka”. Mindezen eltűnődni azonban még 2018. január 7-ig bőven van idő.

Jegyzetek

- 1 Interview with Pakui Hardware. https://www.youtube.com/watch?v=piP7_F9GH40 (2017. 11. 23.)

PAKUI HARDWARE: A megszokás szülőttei, 2017, SIC, Helsinki (részlet)